

SLOVENEK

»SLOVENEK« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Za inozemstvo celoletno K 420—

== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 40—
za inozemstvo 55—

===== Inserati: =====
Enostopna pettivrsta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
na enkrat po K 6—
poslana tld. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izbaja vsak dan izveniški
ponedeljki in dneva po praz-
niku ob 8. uri zjutraj.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Koptarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oplate,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bozn.-horo. 7563.

Večina radikalcev za Protića.

Belgrad, 20. jan. (Izv.) Vse vesti, ki jih širijo demokrati, da je radikalni klub izrazil nezaupanje Stojanu Protiću in njegovemu stališču, so popolnoma izmišljene in tendenciozne. Radikalni klub ima popolno zaupanje do Stojana Protića, kar je jasno pokazal s tem, da ga je izvolil za svojega predsednika. Kakor smo izvedeli iz najbolj verodostojnega vira, se nad 60 članov radikalnega kluba popolnoma strinja s Protićevim stališčem, med tem ko so člani v klubu, ki jih vodi dr. Janjić, profesor bogoslovja, v veliki manjšini.

Zemljoradniki na noben način nočejo v vlado.

Belgrad, 20. jan. (Izv.) Zemljoradnički klub je imel včeraj svojo konferenco, na kateri je bilo sklenjeno, da klub pod nobenim pogojem ne sodelovati v sedanji vladi. Ta sklep je presenetil demokrate in radikalce. Vlada, ki se itak neprestano nahaja v krizi, je prišla v še bolj neugoden položaj. Pašić bo prihodnje dni skušal zopet priti v stik z muslimani.

Pašićev kabinet se pogaja dalje.

Belgrad, 20. jan. (Izv.) Kakor se govori v parlamentarnih krogih, se bo Nikola Pašić prihodnje nedeljo vnovič poskušal pogajati z zemljoradniki, muslimani in socialisti. Od uspeha teh pogajanj zavisi nadaljnji obstoj Pašićevega kabineta.

Boj za prisego.

Belgrad, 20. jan. Težišče političnega položaja je v odboru za spremembo poslovnika. V torek in sredo je razpravljala odbor splošno o poslovniku. Danes dopoldne se je pa razpravljalo o posameznih členih in so prišli do 10. člena. Glede prisege je sklenjeno, naj vlada izreče svojo končno odločitev. Ravno sedaj zboruje ministrski svet, ki razpravlja o tej stvari. Pribeževič in demokrati zahtevajo, da se člen o prisegi sprejme neizpremenjen in da morajo poslanci brez razlike enako položiti prisego. Bivši minister za konstituentno Laza Marković je predlagal, naj se priseže po starem formularju s posebnim pristavkom, da poslancev ne veže v posameznih vprašanjih ustave. Kakor se vi-

di, je demokratom in onemu delu radikalcev, ki so z demokrati, mnogo na tem, da Radić in njegova stranka ne pride v Belgrad in ne sodeluje v konstituenti. Demo-

Podrobnosti o atentatu na Lenina.

»Daily Telegraph« poroča podrobnosti o atentatu na Lenina: Lenin se je peljal iz Kremlja v gledališče, kjer se je vršil osmi kongres ruskih komunistov, v dobro zavarovanem vozu. Naenkrat prileti bomba raz streho nekega praznega doma. Ker se je Lenin hitro vozil, je bomba svoj cilj zgre-

šila in padla na sledeči voz, v katerem je sedela telesna garda diktatorja, od katere je bilo 6 ubitih. Od pasantov so bili trije ubiti, 20 pa ranjenih. Hišo so precej obkrožili in preiskali, toda niso nikogar v njej našli.

Napovedana avtonomija Indije.

V Indiji, kjer zelo vre, je vojvoda Connaughtski, ki je od kralja odposlan, da predseduje prvi seji zakonodavnega sveta, izjavil: »Indija je v preteklosti trpela od verskih bojev; trpela je vsled razlik, ki so se postavile med raznimi socialnimi stanovi. Zdaj se vrši veliko gibanje za ustavne svoboščine, ki naj deželo povedejo po poti vseobčnega človeškega napredka. Brezpogojna potreba je, da se Indija začne vladati sama. Zato odvarjam prvo sejo zakonodavnega sveta.« To je menda prvi prestolni govor v Indiji.

Podrobnosti o položaju v Indiji.

Angleška vlada je imenovala za vicekralja v Indiji lorda Reading, ki je mož širokega uma. Že to, da se je prvič v zgodovini na to visokopolično mesto imenoval uradnik iz višje politične uprave, kaže, da položaj v Indiji zahteva izrednih mer. Protiangleško gibanje se je v zvezi z dogodki v Afganistanu, kjer je ruska boljševiška propaganda podpirala plemensko sovraštvo proti Angležem, začelo v Indiji v Amritsoru, kjer je bilo nekaj Angležev od drhali ubitih. Angleški polkovnik Dyer ni potlačil samo teh nemirov, marveč uvel preki sod po celem Pandžabu, kar je razburjenje le povečalo. Polkovnika so vpo-kojili, njegovo postopanje pa je angleška vlada v parlamentu službeno obsodila. Zdaj pa je nedavno zbornica lordov za Dyerja manifestirala, kar je Indce vnovič razkačilo.

Mohamedanci, ki so užaljeni vsled

Znamenje propada.

Cesar niso mogli doseči bivši carski generali, kar se ni posrečilo zapadnim bužo-aznim državam, kar ni šlo od rok ruskim protiboljševiškim strankam, to bo boljševiški sistem sam od sebe napravil. Boljševizem je

ponižanja carigradskega kalifata, se zdaj prvič v zgodovini družijo z Indijo, dasi je tudi danes med njimi veliko nepremostljivih diferenc. Saj je masa ljudstva na neizrečeno nizki kulturni stopnji, versko sovraštvo je globoko, kast je nebroj, inteligentov pa neznatna peščica. Gibanje vodi med Indijci znani Ghandi. Med Indijci je struja, ki teži za avtonomijo, in struja, ki se hoče od Britanije popolnoma ločiti. Anglija je zdaj uvedla zakonodavne svete, ki naj deželo polagoma dovedejo do take široke samouprave, kakor jo imajo »dominion«, Kanada in Avstralija. Vprašanje je, če je indsko ljudstvo za to dozorelo, na drugi strani pa velikega dela ne bi zadovoljilo nič drugega kakor popolna neodvisnost, naj se že potem Indija vlada kakor ve.

Mnogi menijo, da so zakonodavni sveti nezadostni in zahtevajo takojšnje avtonomije; ti so še najbolj lojalni in razumni. Sklenili so, da bodo zahtevali samo upravo (svaraj); če se jim ne da, hočejo bojkotirati angleško upravo, šole, blago in same Angleže, h katerim se ne bodo več najemali v službo (svadesi); nedavno na kongresu v Nagpuru pa so šli že tako daleč, da so predlagali nevplačevanje davkov.

Težko je reči, bodoli Indci uspeli ali ne. Anglija je zelo previdna in računa na faktično nesposobnost indskih plemen za dejansko samovlado. Za enkrat jih hoče kolikortoliko zadovoljiti. Šlo bo pa trdo in lord Reading ima pred seboj najtežavnejšo nalogo, kar si jih je mogoče misliti.

Imamo poročilo laških komunističnih de-

legatov, na čelu jim Serrati, ki so se vrnili od svojega potovanja v Moskvo in predložili laškim socialistom referat, v katerem ostro obsojajo terorizem ruskih tovarišev, pogrbenost njihovega sistema, pomanjkanje vsake svobode in propadanje gospodarstva. To poročilo je zelo vplivalo na potek italijanskega socialističnega kongresa v Livornu in so skrajni komunisti ostali v manjšini.

Ameriški komunist Schwartz, ki se je vrnil te dni iz Moskve, izjavlja v »Matine«, da v Rusiji pod sovjeti ni ne svobode tiska in mišljenja ne vere in združevanja. Povsod pa vlada nepopisna beda. Schwartz smatra za svojo dolžnost, da se razvije velika propaganda, da se masam v Evropi in Ameriki odpro oči, kam vede boljševizem po ruskem vzorcu.

Nepriistranski učenjak, švedski geolog Hansen, ki se je vrnil iz znanstvene ekspedicije v Mongolijo domov čez sovjetsko Rusijo, piše kratko: »Moskva, to je izropano mesto; Peterburg mrtvo truplo; vsa Rusija pokopališče, po katerem se klatijo maroderji in roparji. Kontrarevolucija ne bo izšla od caristov, ampak od rdečih delavcev in kmetov, in kdor pozna ruski značaj, si lahko predstavlja, kakšne grozote bomo takrat doživeli.

Tretji pojav, ki kaže, kako že vre tudi v rdeči armadi, je sledeče armadno povelje, ki ga je izdal nedavno Trockij: »Domovina je v nevarnosti. Nepravilno pojmovanje državljan-skih pravic od strani armade ogroža obstoj svobodnega ruskega naroda in revolucije. Jaz, vaš rdeči poveljnik, imenovan od vlade in opirajoč se na zaupanje ljudstva, zahtevam neomejeno vero. Vsa moja prizadevanja merijo samo na en cilj: osvoboditi domovino od pretečega podjarmljenja od strani Anglije in pa Francije. Dovolj je besedičenja v armadi! Kjer gre za borbo, ni mesta posvetovanjem in kritikam, zato kategorično zapovem, da se opustijo odseji vsa politična zborovanja vojaških oddelkov. Ta prepoved velja kot vojni ukaz in ne podleži nobeni kritiki.« — Kdor ve, da ima boljševizem zahvaliti vso svojo moč ravno političnim zborovanjem med armado, ve, kaj ta ukaz pomeni.

Boljševiki bodo seveda svoj položaj skušali rešiti na eni strani s poizkusi, Rusijo naznotraj gospodarsko okrepiti, obenem pa nazunaj netiti dalje svetovno revolucijo. To pa ne more imeti uspeha, ker Rusija gospodarsko propada ravno vsled militaristično-imperialistične politike sovjetrov.

Od boljševizma bo svet še dosti zla doživel, zlasti tekom letošnjega leta, toda fakt je, da ni več na višku in da boljševizem drči že navzdol.

LISTEK.

Fran Radešček:

Preko Albanije.

(Dalje.)

V Uroševcu.

Okrog desete ure zvečer smo pripe-ljali svoje kosti v Uroševac (Ferizović). Ploha je nekoliko ponehala. Izstopili smo iz vagonov, ker je precej časa trajalo, predno so napravili našemu vlaku prosto progo. Kolodvor je bil namreč prenapolnjen z vagoni. Večinoma je bila natovorjena municija in topovi, pa tudi vojaški transporti niso manjkali. Nekaj nas, ki nismo ves dan ničesar zavžili, razen tiste malo mesa na vse zgodaj, smo se v največji temi prerinili v bližnjo gostilno. Gostov, posebno vojakov, je bilo v zakajenem prostoru polno; gledi so svoje otrple ude v zaduhli soparici nizke gostilniške sobe. S komolci smo se presuvali do kota, kjer se je točila pijača, za katero mi ni bilo mar. Toda jedi, niti kruha, ni bilo več. Kaj sem hotel? Popil sem par kozarcev vina, plačal in odšel. Vtisi današnjega dne in zavžito vino na prazen želodec, so me popolnoma omamili, da sem se kmalu popolnoma udal Morfejevemu objemu na generalovem šotoru v svojem vagonu.

Nov poveljnik.

Ko so me drugo jutro arnavtski pete-lini in glasno prerekanje mojih tovarišev spravili na noge na kolodvoru prištinske

postaje, sem predvsem ugotovil, da bo-mo po zelo neugodnem včerajšnjem dnevu zopet enkrat uživali blagodejno toploto jesenskega solnca.

Predvsem smo se prešteli in ugotovi-li, da je nas »pisarjev« vse skupaj šestnajst po številu, ker jih je še nekaj ostalo z viš-jimi častniki in »generalom Petrom Bojo-vićem, ki je zamenjal v zadnjem trenutku in na nagloma odstavljenega »črnorokca« generala Damjana Popovića.

Tu moram omeniti še neke podrob-nosti, ki sicer niso v direktni zvezi z na-šim umikom, vendar pa so bile odločilne za pot našega umika.

General Damjan Popović je nameraval brez boja pustiti Sandžak in severno Ma-cedonijo — in s tem seveda tudi Srbijo v starih mejah — nastopajočemu sovražni-ku, v južni Macedoniji, posebno okrog Bi-ja, kjer bi imel biti njegov štab, ter tu o-čistiti svoje čete za defenzivo, dok-ler bi prišla zadostna pomoč za oien-zivo. S tem načrtom, v katerem so odločil-ni krogi gledali tudi politične motive, ni-kakor ni bilo zadovoljno vrhovno povelji-stvo, ker bi severni vojski pretela nevar-nost, da bi zapre pot na jug avstrijska vojs-ka, ki je vodirala čez Sandžak. Mislilo se je, da general Damjan Popović želi propast glavnih državnih institucij, katere je branila predvsem severna vojska, da bi potem on — kot vrhovni poveljnik — pod orožjem stopil na južne srbske vojske — za-čel pogajanja za mir pod pogoji, ki bi bi-stveno spreminili glavne točke srbske dr-žavne ustave. Obtežljivo za generala Po-povića je bilo tudi to, da je vedno zahteval

pomnožitev svoje vojske, dasi ni hotel za-četi z odločnim odporom proti sovražniku.

O tem se je takrat mnogo govorilo in nekako v tem smislu je izzvenel tudi »so-lunski proces«.

Skratka, šele v Prištini smo izvedeli, da imamo novega poveljnika, ki je odločil, da se Skopje ne pusti brez bitke.

Ker nismo imeli nikakega povelja, je bil naš vlak potisnjen na stranski tir in tu smo čakali nadaljnjih ukrepov. Medtem, ko so ostali vojaši in orožniki tuhtali in tuhtali, kaj bo za kosilo, smo mi »štabni pi-sarji« že delali. Vagonov nismo smeli za-pustiti in na postaji je bila samo ena ar-navtska baraka, kjer se je prodajala »ra-kija«. Kokoši, ki jih je imel dovolj, ta go-spod Arnavt ni hotel prodati. Zato je od-šel eden izmed nas z enim vojakom v uro hoda oddaljeno Prištino, da prineseta kru-ha. Enega »pisarja« z vojakom smo po-slalji v bližnjo vas, da kupi prašička, mene pa so odredili z enim vojakom za nakup gosi ali pa kokoši.

Pri Arnavtih.

Ko so nama še pokazali smer, kam naj greva, sva jo udarila kar žez drn in strn preko neobdelane in zapuščene kosovske planjave. Hodila sva že precej časa, ko sva zagledala pred seboj precej v drevju skrite kolibe naših »dobrih« Albancev. Moj spremljevalec mi je še pokazal od da-leč Muratov grob, kar me je spomnilo, da se nahajam na tistem zgodovinskem ozem-lju, kjer se je l. 1389. l. mešala krščanska kri s krvjo nevernikov.

V vasi sva naletela na potuhnjeno ne-

zaupljivost napram naši vojaški obleki in toliko, da nama niso pred nosom zapirali vrat. Koliko duševne in materialne rev-ščine se skriva v teh razpadlih in razdra-penih, z blatom in s travo skupaj zmeta-nih kolibah! Arnavti nas niso razumeli; ali pa niso hoteli razumeti. Več sreče sva imela pri ciganih, ki so nam naravnost vsi-ljevali svoje prašiče, kar pa ni spadalo v »delokrog« najine »misije«. Ker cigani ni-so imeli perutnine, Arnavti pa je niso ho-teli prodati, sva se vračala praznih rok. Medpotoma zagledava pastirja, ki je pa-sel ovce. Ko sem razložil svojemu spreml-jevalcu svojo misel, da bi ne bila slaba pečenka mladega jagnjeta, je bil ta ves navdušen za to. Pristopiva tedaj k pastirju, da se dogovorimo.

Fant seveda ni znal pozdraviti niti po svoje, kaj šele po srbsko. Pokazujem mu srebrn denar in jagnje, vse zamen. Na vse moje prigovarjanje sem dobil v odgovor le trdovratni »jok« (turška beseda, ki pome-ni toliko kot »ne«) s karakterističnim ori-jentaliskim kimanjem.

Rečem tedaj vojaku, naj izbere eno jagnje, jaz sem pa dečku ponujal srebrn petdinarski tolar; dečko je nekaj godrnjal in ga ni hotel sprejeti. Vržem mu tedaj de-nar pred noge, vojak pa oprti jagnje na ra-me in greva.

Ko se ozrem, zagledam, kako sopiha za nama neki Arnavt, ki prihaja v smeri od dečka.

»Fant, pripravi bajonet, meni pa dai jagnje, ker brez orožja se ni varno u bikom bosti,« rečem vojaku in vzamem jagnje v naročje. (Dalje.)

Pomanjkanje dela v Ameri i.

Glasom poročila našega konzulata v Čikagi je nastala za delavstvo v Združenih državah ameriških težka doba, ki utesne izzvati hude boje za obstanek delavskih mas. Dosedaj je naraslo število brezposelnih na približno 3.000.000. V Čikagi je okoli 100.000, v Detroitu okoli 80.000, v New-Yorku preko 120.000, v Filadelfiji okoli 200.000 delavcev, ki so brez dela in žive v največji bedi in pomanjkanju. Bati se je, da zavzame brezposelnost v Ameriki še večji obseg, ker bodo morale tovarne vsled štrajka konzumentov in vsled neugodnih izvoznih razmer (nižja valuta drugih držav) obrate le še bolj skrbeti.

Turčija se zopet riblje.

Kemalistovske nacionalne čete ženejo grško armado nazaj proti Smirni. Ker Grčija ne uživa več simpatij entente, je njen položaj precej kritičen. Francoski listi poročajo, da se med grškimi vojniki v Mali Aziji razširja propaganda, da jih odpošljejo domov.

Tudi uradna Turčija se spriče tega giblje. Rešid-paša, bivši poslanik v Berlinu, je dospel v London in se tam prizadeva, da bi se sevrška pogodba izpremenila v korist Turčije, kar se tiče Tracije in Smirne.

Zveza baltičkih držav.

V Rigi se zbere konferenca zastopnikov baltičkih držav, ki ima nalogo izdelati načrt skupne zunanje politike. V latviškem ministertvu za zunanje zadeve se vrše predhodna posvetovanja, katerih se udeležujejo zastopniki Poljske, Latije, Estonije in Finlandije. V zvezi z mirom med Poljsko in sovjetsko Rusijo bo zveza baltičkih držav jamčila za trajni mir na vzhodu.

Češka narodna in srbska pravoslavna cerkev.

Na shodu češke narodne cerkve, ki se je te dni vršil v Pragi, so bili zastopniki srbske pravoslavne cerkve Gročanin, delegat anglikanske cerkve Golier, zastopnik ruske cerkve (ki pa ni mogel biti pooblaščen od ruske cerkvene uprave v Moskvi) Jastrebov in predstavitelj evangeliške češke cerkve dr. Stjehula. Dr. Zahradnik je referiral o pogajanjih s srbsko pravoslavno cerkvijo. Ta pogajanja se bodo kmalu končala. Za uspeh najbolj jamči vladika Dositej, ki ta pogajanja vodi. »Pravo Lidu«, organ češke socialne demokracije, ostro napada načrt združenja češke narodne cerkve s srbsko pravoslavno.

Iz kongresa ruskih protiboljševiških strank v Parizu

Paris, 16. januarja.

Kakor znano, so se v Parizu zbrali najbolj znani voditelji ruskih protiboljševiških strank, tako socialrevolucionari: Kerenskij, bivši ministrski predsednik, Aksentjev, bivši ministrski predsednik Omske vlade (pred Kolčakovovo diktaturo), Zenzinov, Tatar Maksudov, kazak Harlamov, od kadetov (liberalcev) pa Miljukov, bivši minister za zunanje zadeve in Rudnev, bivši župan moskovski.

Svoje konference so krstili rusko konstituantno, nekoliko pretirano seveda — vendar stvar ni brez pomena za bodočnost.

Najbolj pomenljivo je to, da so najbolj reakcionarni elementi med njimi, to je kadeti, izjavili, da so zdaj tudi oni za brezplačni odstop veleposestniške zemlje kmetom. Malo pozno je g. Miljukov prišel od tega; pa boljše pozno kot nikoli. Nadalje je Miljukov izjavil, da je proti intervenciji velesil v Rusiji, katero je dozdaj zagovarjal. Končno je zanimivo, da se je Miljukov zdaj sprijaznil tudi z idejo neodvisnih baltičkih držav in menda tudi Ukrajine, zagovarja pa federacijo teh držav z Rusijo.

Za socialne revolucionarje je Zenzinov izjavil, da je treba organizirati v Rusiji notranjo revolucijo med masami. Proti zunanji intervenciji so socialni revolucionarji pravzaprav vedno bili. Sovjetski sistem sam se tudi ne bo prelevil; njegov konec pride le od tistih mas, katere so dozdaj bile indiferentne in od komunistov samih, ki so razočarani.

Tatari in Kazaki so se izrekli za isto politiko, zagovarjali demokratično Rusijo in so oznanili boj z boljševištvom do skrajnega.

z seje poslovnškega odbora.

LDU Belgrad, 19. januarja. (ZNU.) Danes dopoldne je imel odbor za izpremembo poslovnika svoj drugo sejo, ki so se je udeležili vsi člani odbora ter minister za pravosodje in konstituant Marko Trifković.

Posl. Ceda Kostić je zastopal stališče, da ni potrebno čitanje člena 43. poslovnika, kakor zahtevajo to muslimani, niti člena 42., ki je s prejšnjim v zvezi, temveč da se v prvi član vstavi izprememba, da imajo v načelni razpravi pravico govoriti vsi narodni poslanci in člani vlade. Ako pa odbor načelnikov parlamentarnih skupin sklene, potem govore v načelni razpravi določeni zastopniki skupin. Razpored govornikov določa v tem slučaju

predsednik. V razpravi morejo govoriti vsi člani ustavnega odbora, poročevalci in člani vlade ter oni poslanci, ki imajo pripravljene predloge izprememb pri posameznih členih, podpirane od 10 poslancev. Ti poslanci se imajo javiti predsedniku pred sejo. Nihče pa ne more govoriti dalje kot 15 minut. Nadaljevanje govora je odvisno od privolitve skupščine. Skupščina more na predlog 20 poslancev ali vlade skleniti, da se razprava konča.

Posl. Moskovljević je bil mnenja, da se naj vsako poglavje ustave razpravlja vsestransko, ker narod ne gleda na delo odborov in ker obstoji zanj samo ustavotvorna skupščina. Dr. Edo Lukinić se je izjavil za delo v odboru, ker smatra parlament samo za neka-ko obliko, v kateri se potem plenuma sankcionira nekaj pred javnostjo. Dr. Laza Marković je razlagal, da v poslovniku ni nobenih ovir. Vsak krožek 10 poslancev ima po 1 člana v ustavnem odboru, ki more delati dva meseca in tako ima vsakdo priliko, da posamezne oddelke členov pretresa do skrajnosti. Ker upa, da se bodo stranke, ki imajo zmisel za državo, sporazumele, začasni poslovnik ničesar ne moti. Ako ne pride do sporazuma in hoče večina ustavo, manjšina pa jo zavrača, potem se manjšini ne sme nuditi prilike, da bi ovirala delo. Z ozirom na to, so določila začasnega poslovnika za to, da varujejo večino pred terorjem manjšine.

Posl. Brkić (socialni demokrat) se je izjavil proti stališču dr. Laze Markovića ter za predlog posl. Kostića, ker smatra za potrebno, da spravi manjšina pred javnost vse, kar je predlagala, da narod spozna stališče manjšine in da se po potrebi obtoži vlada, ki ni izvršila tega, kar je obetala pred narodom.

Minister Trifković je poudarjal, da je 10 poslanskih skupin. Ako govorita od vsake skupine po 2 poslance, 20 govornikov, in ako govori vsakdo po 1 in pol ure, znaša to 30 ur. Ker pa je 12 poglavij v ustavi, se zviša število na 240 ur. Radič in komunisti imajo skupno 108 poslancev. V sedanjem ustavnem načrtu je 100 členov, če jih pomnožimo s 108 in če se sme o vsakem členu govoriti po 1 in pol ure, znaša to 10.800 ur, t. j. nad 3 leta, ako se računa da trajajo seje po 10 ur dnevno in se ne vštejejo prazniki. Zato pa smatra tako postopanje za rušitev in ne za graditev države. Ustavo pa je treba sprejeti najkasneje v treh mesecih.

Po daljši debati je predsednik dr. Vukčević dal na glasovanje naslednjo redakcijo: »V načelni razpravi bo potem, ko bodo govorili vsi poslanci, ki imajo govoriti v imenu svojih skupin, sklepala skupščina brez diskusije, koliko časa se določi za govore drugih poslancev.« »Razpored govora odreja v tem slučaju predsednik,« se izpusti. — V specialni razpravi, ko bosta pri posameznih poglavjih govorila od vsake skupine po dva prijavljena govornika, bo skupščina na predlog 20 poslancev ali vlade sklepala, ali naj se razprava konča. O tem se glasuje brez razprave. Izven teh slučajev se razprava zaključuje, ko je izčrpana lista prijavljenih govornikov.« Za to redakcijo je glasovala večina.

Z ozirom na to je bila razprava o členu 43. končana ter je odbor prišel razpravljati o členu 49. Po debati je bila sprejeta nastopna redakcija: »Pred prehodom na dnevni red poročata predsedstvo in vlada skupščini. Za tem odgovarjajo ministri na kratka vprašanja, ki so jim jih stavili poslanci. Na kratka vprašanja se odgovarja na vsaki drugi seji. Poslovanje o kratkih vprašanjih more trajati skupno najdalje pol ure.« Člen 53. točka 2 ostane, kakor je bil predlagan v začasnem poslovniku. Glede člena 60., ki govori o usnih in pisemnih vprašanjih ter o interpelacijah sploh, je bila večina članov odbora za nove izpremembe.

Minister dr. Trifković je izjavil, da na to zahtevo ne more pristati, dokler se ne sporazume s člani vlade. Posl. Brkić je v imenu socialnodemokratskega kluba izjavil, da spravlja na površje vprašanje kvalificirane večine (čl. 65), ako se v členu 60. vstavi pravica na interpelacije. Prosi ministra, da pride vprašanje o členih 60, 8 (prisega) in 65. že zvečer v razpravo pri vladi, da bo mogel že jutri odbor za izpremembo poslovnika razpravljati o teh treh najvažnejših vprašanjih. Nato se je seja odbora zaključila ob 1.30 ter je določena prihodnja za jutri ob 9. dopoldne.

Občinske volitve v Belgradu.

LDU Belgrad, 19. januarja. (ZNU.) Vprašanje o naknadnih volitvah v belgradski občini je končno definitivno rešeno. Minister za notranje stvari je odredil včeraj občinskemu sodišču, naj razpiše volitve najkasneje telom 20 dni. Radi tega je napovedana za petek seja občinskega odbora, na kateri se bo končno sklepalo o razpisu volitev. Bržkone se bodo volitve vršile 5. februarja.

En drednot stane 60 milijardo.

»Daily Chronicle« poroča: Predsednik najvišjega sveta za obrambo imperija Bonar Law predlaga, naj se ne gradijo več drednoti. Vzrok je silno povišanje zgradbenih stroškov, Anglija pa mora začeti varčevati, da izžigne pasiv iz proračuna. En drednot stane danes 540 milijonov frankov, potrebuje pa vsaka taka ladja sofitlito la-

hkih križark in torpedolovcev za obrambo proti U-čolnom, tako da vsi stroški pridejo na eno milijardo frankov, nevšešvi pristanišč in dokov, ki se morajo predelati.

V obrambo zasebnih šol s programom versko-nravnne vzgoje.

Minister prosvete Svetozar Pribičević je izdal naredbo, ki ima namen, zatreti zasebno šolstvo. Čuje se, da se ta naredba ne bo izvajala, vsaj ne v smislu, kakor jo je tolmačila in morala tolmačiti naša javnost. Idejo boja proti zasebnim šolam je pa ministru sugeriralo U. J. U.

Kdor meni, da se v tem oziru motim, naj prouči »Učni načrt za preosnovo narodnega itd. šolstva v kraljevini SHS.« pa se bo uveril, da imam prav. In prav nič čudnega ni, če dobi zasebno šolstvo, s programom versko-nravnne vzgoje, brco že v tem načrtu; kajti izdelan je bil v glavnih potezah v Sloveniji.

Stavim vprašanje: ali je naredba ministra prosvete Svetozara Pribičevića v ekonomskem oziru sploh izvedljiva?

Kdor pozna statistične podatke o šolstvu v kraljevini SHS v obče in v Sloveniji še specijelno, ta mi bo pritrdil rad ali nerad, a pritrditi mi bo moral, da naredba ministra prosvete Svetozara Pribičevića ni tako lahko izvedljiva, nego mislijo oni gospodje, ki so mu jo sugerirali; kajti vprašanje je, če ima naša država res tako bogata denarna in personalna sredstva.

Če ima naša država v resnici tako bogata denarna in personalna sredstva, da sebnega šolstva s programom versko-nravnne vzgoje, lahko nadomestila z državnimi, se ji nudi za uporabo teh denarnih in personalnih sredstev vse hvaležnejše polje, nego pa se ji nudi ob zatiranju zasebnega šolstva, s programom versko-nravnne vzgoje. Če je to zasebno šolstvo nekaj trn vsem nasprotnikom versko-nravnne vzgoje, še ni rečeno, da mora biti tudi državi, ki ji je tako močna opora, da se tega slepi nasprotniki versko-nravnne vzgoje niti izdaleka ne zavedajo.

Ni noben napredek, če zatira država v sebi sami svoje najboljše naprave, ne da bi pomagala tam, kjer je pomoč res in nujno potrebna. Napredek vidim samo tam, kjer pusti država vsem svojim dobrim napravam — če jim že pomagati noče — vsaj proste roke, tam pa, kjer je kaj slabotnega, še nerazvitega, zanemarjenega itd., skuša nadomestiti z dobrim. Da, slabotno, nerazvito, zanemarjeno itd. je treba spraviti v prvi vrsti na pravi tir; kajti le tako je dan pogoj, da se bo vse slabotno, nerazvito, zanemarjeno itd. tekot desetletij priklopalo do tja, kjer je že sedaj ono, kar hoče naredba ministra prosvete Svetozara Pribičevića zatreti.

Da je zasebno šolstvo s programom versko-nravnne vzgoje dobro, pričajo najlepše prištasi oni, ki so ministru prosvete Svetozaru Pribičeviću že večkrat omenjeno naredbo sugerirali; kajti uverjen sem, da bi natančni statistični podatki v tem oziru dokazali, da imajo po zasebnih šolah s programom versko-nravnne vzgoje največ otrok prištasi preganjalcev take vzgoje. Poleg te statistike bi govorila jasen govor tudi poročila onih šolskih nadzornikov, ki versko-nravnno vzgojo niti izdaleka niso bili in niso naklonjeni in so kljub temu edini vsi v sodbi, da zasebne šole s programom versko-nravnne vzgoje ne zaostajajo v nobenem oziru za javnimi šolami, temveč jih v marsičem celo prekašajo.

To drugače tudi skoraj biti ne more; kajti ravno v zasebnih šolah s programom versko-nravnne vzgoje je življenje učiteljev in učiteljic uravnano tako, da nudi priliko, da postaneta učitelj in učiteljica — eden izmed onih malih. V tem izlivu in v ti harmoniji pa vidijo tudi nasprotniki zasebnih šol s programom versko-nravnne vzgoje osnovno vse šolske reforme, če ni vsak njihov stavek, ki ga izgovore in zapišejo, samo — lepa fraza.

Zakaj torej boj na uničenje? — Milo rečeno: neplemeniti je tak boj! Posebno neplemeniti takrat, kadar ima kaka stranka slučajno in le mimogrede moč v rokah; kar razumeti ne morem, da more strankarska strast tega ali onega tako razpaliti, da ne vidi dalje nego mu seže nos; kajti o izidu takih in podobnih neplemenitih bojev nam govori zgodovina žalosten govor, t. j. v takih in podobnih bojih so podelgli še vse drugačni ljudje in gospodje, nego pa so oni, ki so naredbo o zatiranju zasebnega šolstva s programom versko-nravnne vzgoje ministru prosvete Svetozaru Pribičeviću sugerirali. Težko so trpele ob takih in podobnih bojih velike in urejene države, pa bi izšla iz njih brez škode naša država, ki je še v povojih! — Kdor meni, da bi tak državljanski boj, ki se bo — ob nasilni izvedbi naredbe ministra prosvete Svetozara Pribičevića — brez dvoma razvil, ne škodil naši državi, temu ni do države, temveč mu je samo za osebno korist, četudi bi bila ista samo hipna. Neplemeniti pa so

taki in podobni boji tudi zaradi tega, ker hoče ob njih peščica ljudi vsiliti masi naroda svoje misli in želje tako, da izgleda, kot bi res masa naroda mislila in želela tako, kot misli in želi zgoraj omenjena peščica ljudi, to pa je komedija in demagoštvo.

Da masa naroda res ne mara takih šol, bi bila z njimi obračunala že davno. Do danes pa še ni in tudi nikoli ne bo; kajti masa naroda čuti instinktivno, kaj je zanjo dobro in kaj zanjo ni dobro. Taki in podobni obračuni so samo želje posameznikov, posameznih skupin in strank. Nikoli pa niso taki in podobni obračuni želja mase naroda. Zaradi tega pa ostanejo vsi taki in podobni obračuni največkrat le pobožne želje in glas vpajočega v puščavi; kajti take želje imajo svoj izvir v materialnem egoizmu ki ga pa masa naroda kmalu občuti in ga takoj po občutku izmeče iz svoje zdrave srede.

Pa vzemimo — o čemer pa zelo dvomim, kajti niti misliti si ne morem, da je minister prosvete Svetozar Pribičević tako kratkoviden kot so oni, ki so mu naredbo o zatiranju zasebnih šol s programom versko-nravnne vzgoje sugerirali — da se naredba ministra prosvete Svetozara Pribičevića izvede v doglednem času v polnem obsegu. Kaj res meni ta in oni, da se bo tudi vzdžala? — Nikdar! Ona je proračunjena na tako uniformiranje šolstva, ki bi naj ustvarilo iz državnega šolstva in državnega učiteljstva temelj za vladni sistem strankarstva. Dvomim pa, da je sploh kaka stranka tako slepa, da ne bi uvidela koncem vseh koncev, kam vodi nasilje. Vem, da ve vsaka stranka, da rodi nasilje odpor. In čim večje bo nasilje, tem hujši bo odpor in ta odpor vodi lahko v gotovih slučajih do nedoglednih posledic.

Nočem prorokovati. Že bližnja bodočnost pa bo pokazala, da se nisem prav nič motil. Počasi meljejo božji mlini, a oni zmeljejo vsako nasilje. Mleti so začeli božji mlini nasilje že tudi na Ruskem in ga bodo zmelji prav gotovo tudi tam. A kaj je naša država v primeri z rusko!

Tudi na Ruskem je začel reformator narodnega itd. šolstva A. Lunačarski uniformirati vse šolstvo tako, da bi tvorilo temelj za sistem vladanja ruskih sovjetov. In kaj je dosegel s svojimi načrti o preosnovi narodnega itd. šolstva? — Množica: analfabetov, postopačev, beračev, mladih prostitutk itd. je vedno večja in ko se bo začel po Rusiji pretakati mesto blaginje gnoj, pa bo tudi konec — toda kakšen konec — mlenja božjih mlinov.

Reformatorji narodnega šolstva v kraljevini SHS pa se naj uče iz neuspehov A. Lunačarskega; kajti njegovi neuspehi govorijo jasen govor, da so ljudje neenaki po željah in ciljih prostete in da se masa naroda ravno zaradi te neenakosti med posamezniki ne da napeti nikoli na eno kopito, pa naj bi bilo isto uglajeno še od malo drugačnih mojstrov, nego pa je bilo od onih, ki so uzrli v šolstvu, napetem na eno kopito, temelj za sistem vladanja — strankarstva.

M. K.

Politične novice.

+ Vprašanje na višji šolski svet. Višji šolski svet je postal zadnji čas upravljajstvena organizacija. Čuje se, da je osnoval neki prosvetni odbor in da so za njegove namene dovoljeni visoki krediti. Ako je stvar v redu, zakaj ta tajstveni molk? Zahtevamo pojasnila naši javnosti, v kakšne svrhe je ustanovljen ta »prosvetni odbor«, kdo so njegovi člani in kdo da bo deležen teh baje visokih kreditov! Ako je stvar dobra, o čemer smo uverjeni, zakaj potem to skrivanje?

+ Zemljoradniki oklevajo. »Pravda« z dne 19. t. m. poroča: Povodom pisma g. Ljube Davidovića o pospešitvi pogajanj z zemljoradničkim klubom, je g. Pašić za predsinoč pozval delegate Lazića in Puclića, da se pogajanja nadaljujejo. V določenem času je mesto delegatov došlo njuno pismo, v katerem obveščata g. Pašića, da ne moreta priti. Občala sta, da boč jo naknadno javili, kdaj se bodo pogajanja nadaljevala. To odlaganje je izvršeno pod pritiskom ene struje v zemljoradničkem klubu, ki je v manjšini. Za vstop v vladno so kmetije iz Slovenije, Vojvodine in Bosne kakor tudi večji del iz Srbije. Trdi se, da se vstopu v vladno protivita sedaj Stajić in Avramović.

Koroško.

O razsulu Avstrije. Medtem ko napovedujejo dunajski listi, kakor »Neues Wiener Journal«, polom v najbližjih mesecih, — imenovani list piše v štev. 9759 po »Daily News«, da mora priti do popolnega razsula v štirih do petih mesecih, — se o lažajo celovski listi s tem, da Avstrije veslele ne bodo zapustile, ampak ji pripomorejo do obnovitve. »Kärntn. Tagblatt« (v št. 7 od 11. t. m. poročajo iz Pariza, da Paul Louis vnovič v »Humanité« apelira na svetovno vest, da naj prinese pomoči Avstriji.

Celovško mestno gospodarstvo. Pred polomom je tudi celovška mestna uprava. To se pravi, če bo mogoče še kaj rešiti, bo treba davčni vijak priviti tako, da bo davkoplačevalec izmognan prav do kosti. Vzorna liberalno-nacionalna mestna uprava je dovedla Celovec do katastrofalne točke, a posledica je bila razpust občinskega sveta, ker mu je krščansko-socialna stranka v dveh sejah v zadnjih dveh dnevih preteklega leta odrekla proračunski provizorij. »Freie Stimmen« so radi tega vse iz sebe in bero krščanskim socialcem ostre levite, rekoč, da bo treba pokriti 15-milijonski primanjkljaj tudi takrat, ko pridejo ti do večine. Da bo večina krščansko-socialna, to pričakujejo tudi »Freie Stimmen«. Volitve utegnejo biti že po preteku enomesečne dobe. Vladni komisar, dvorni svetnik Feliks Possanner-Ehrenthal je prevzel posle mestne uprave dne 8. t. m.

Avstrijska zunanja politika. Medtem ko se pečajo »Freie Stimmen« bolj z lokalno politiko, udarja »Kärntner Tagblatt« tudi na zunanje politične strune. V št. 7 prinašajo govor zveznega kanclerja dr. Mayrja v seji odseka za zunanje zadeve dne 5. t. m., v katerem se je spominjal tudi koroških Slovencev in iz kojega bi moralo slediti, da si prizadeva s priznanjem upravičenih narodnostnih zahtev omejiti izbruh novega nacionalnega prepira. Kako malo se to ujema z dejansko politiko Avstrije na Koroškem!

O razmerju z Jugoslavijo pravi dr. Mayr doslovno: »Naše razmerje do Jugoslavije je sedaj ugodno. Obvladano je bilo dolgo časa po koroškem ljudskem glasovanju. Za celo Avstrijo je bil izid glasovanja neprimerno vesel dogodek, kojega pomen je treba tem višje ceniti, ker se je tudi slovensko prebivalstvo južnega glasovalnega pasa, sledeč svojemu čutu kot Korošci, odločilo za Avstrijo. Zato naj bodo slovenski Korošci, ki jim ne bomo enako kakor njihovim nemškimi bratom nikoli pozabili dokazane privezanosti do rodne domovine, zagotovljeni, da bodo v polni meri uživali v mirovni pogodbi zajamčeno varstvo manjšin in da se varstvu njihove jezikovne in narodnostne posebnosti v prosti republiki Avstriji ne bodo stavile na pot od nobene strani ovire.« Same besede, kakor je rekla lisica, ko je našla molek. Ali ni praksa na Koroškem v resnici čisto nasprotna tem besedam mero-dajnega vladnega predstavnika?

Preganjanje koroških Slovencev. V istem času, ko prinaša »Kärntner Tagblatt« lepodoneč omenjeni govor, pa hujskajo »Freie Stimmen« v 6. številu 10. t. m. proti Slovincem, n. pr. v dopisu iz Škofije proti znanemu posestniku in gostilničarju Schleicherju, češ da je agitator za SHS, in ščujeje proti njemu ne le oblastva, ampak seveda pred vsem Volkswehrvoce z namenom, da jih vzpodbudijo k njim lastnemu »rokodelstvu«: poboju. — V istem listu napadajo »F. St.« v dopisu iz Železne Kaple župnika Germa in ga natolcujejo, da je prosil svojočasno generala Smiljančiča, naj proglasi v Železni Kapli preki sod. Ob sklepu pravi list: »In ta župnik sedi in podpihuje še danes v Železni Kapli, ki bi jo bil moral, v svesti si svoje krivde, že davno zapustiti.« Kaj je to drugega nego brezstidna hujskarija na podlagi golih izmišljotin?

Sladkor v Celovcu. Za december se je delil sladkor šele ta teden po 60 dkg na osebo. Cena 96 K kilogram.

Nemško srce. Iz Svetne vasi v Rožu poročajo: V noči med 19. in 20. dec. m. l. je izbruhnil požar na nepojasnen način v Svetni vasi na posestvu posestnika po domače Pregl-na, Slovence. Na lice mesta na pogorišče je prišel načelnik gasilnega društva znani Jaritz, ki bi najraje požrl vse Slovence; ni pa dospela požarna bramba, n e m š k a seveda, iz Kaple in Svetne vasi, ker pač Jaritz ni ničesar ukrenil. Pač pa e dospela požarna bramba iz št. Janža ter se mora tembolj ceniti njena pomoč, ker je ravno takrat zapadel nov sneg in je bila cesta čisto zasnežena. Komaj pet minut oddaljena požarna bramba Kapla-Svetnavas je prišla šele potem, ko je požar svoje že napravil in ko ni bilo več kaj rešiti. Poginilo je v plamenih tudi nekaj živine, kar bi se dalo z lahkoto preprečiti. Taka je torej nemška pomoč — proti Slovincem. Kdo je požigalec v noči, se ne ve...! F. K-n.

Spominjajte se »Slovenske Straže«!

Dnevne novice.

— Podpolkovnik Davorin Žunkovič. Naš vodja slavistike na avtohtonski podlagi, t. j., da smo od praveka tu prebivali, da se torej nismo v družbi Hunov sem pri-selili, podpolkovnik Davorin Žunkovič, je, kakor čitamo v zadnjem vojnem listu, pre-stavljen iz Srbije v Osijek k puk. okružni komandi. — To, da se mora naš učenjak še dalje po svetu klatiti, ne da bi za do-movino in slovanstvo blizu svoje bibliote-ke delal, je dovolj značilno.

— Umrli je v Kamniku večeraj popoldne po dolgi bolezni gđ. Marija Albrecht. Pogreb bo v soboto popoldne. Naj v miru počiva!

— Tržič. Iz letnega poročila dobro-delnih društev za l. 1920. je posneti, da je bilo delovanje v blagor revežev in delav-ske mladine jako blagodejno. — Vincenci-jeva konferenca je podpirala tedensko 30 revežev, izredno podporo je naklonila 20 družinam. Podpornih članov je štela 33, rednih sej je bilo 10. Izdalo se je 3743 K 86 vin. — V dnevnem zavetišču je bilo povprečno dnevno 40 otrok; v šivalnici 5 učenk. Sestre križarke, ki vodijo zaveti-šče sv. Jožefa, so posečale tudi bolnike. Bolniških obiskov so napravile 3606. Ime-le so 375 nočnih in dnevnih služb 405. Za-vetišče je imelo 42.179 K izdatkov. — V šolsko kuhinjo, ki se nahaja v zavetišču, je hodilo povprečno do pričetka šolskega le-ta 50 otrok. V šolskem letu 1920/21 je 22 otrok, ker je vpeljan samo poldnevni po-uk in gredo otroci iz šole domov. Kosil je bilo oddanih 9256. Brezplačno je dobilo kosilo preje 35, sedaj 13 otrok. Izdatkov 13.701 K 50 vin. — V sirotišnici, katero podpira tudi poverjenišvo za socialno skrbstvo, imamo 21 otrok. — Vsa imeno-vana dobrodelna društva so imela izdat-kov 90.240 K 68 vin., ki so se pokrili s pri-spevki raznih javnih oblastev in mnogih dobrotnikov, katerim se izreka topla za-hvala. — Elizabetno društvo ima podobno nalogo kot Vincencijevo. Podpiralo je v prvi vrsti revne, obbolele osebe zlasti žen-skega spola. Ustanovljeno sredi l. 1919. je izdalo lansko leto podpore v denarju 1407 kron. V blaginji ima nad 2000 K.

— Kaj pomenja to? Slovenski častni-ki dobivajo zadnje leto ocene, da ne odgo-varjajo službi, ker ne obvladajo dovolj srbskega jezika. Potemtakem torej vendar ni res, da je slovenski jezik istoveljaven in enakopraven in mi smo po takem samo kraljevina Srbov, Hrvatov in Srbov, nika-kor pa Slovencev. Treba bo skrbeti, da se ta velesrbska nasilnost ne razpase v dr-žavi predaleč, čeravno smo menda vsi prepričani, da ni slovenskega častnika, ki bi se v kratkem vsaj toliko srbsčine ne pri-učil, da službeno izhaja in zadovoljuje!

— Povišanje cen premoga? Slovenski Narod objavlja pismo, ki ga pošilja Trboveljska družba svojim odjemalcem in v katerem naznanja, da se bo premog podražil in stopijo nove cene v veljavo 12. januarja 1921. Višino cene bo določila komisija centralne vlade. Družba naznanja, da bo prekinila dobavo ti-stim, ki na pismo ne bodo dali odgovora. Iz tega pisma sledi, da je vlada privolila v povi-šanje cen premogu. »Slov. Narod« pa še kliče na pomoč — državno oblast!

— Ribnica. »Otroški oder« deške in de-kliske ljudske šole je priredil dne 6. januarja na lastnem odru »Pravljico pri jaslicah«, iz-virno igrice v štirih slikah ter jo na željo sta-rišev ponovil 16. t. m. Kdor jo je poseul, bo nedvomno pohvalil neustrašeno kretanje ter živo, možko, za naše male ne povsem lahko izvajanje. Trud, ki ga je imel g. režiser, go-tovo ni zavidanja vreden. Z deco ustvariti ne-kaj sorazmerno dovršenega ni povsem la-ko in ni delo trenutnega razpoloženja; tiči le vztrajnem, očetovsko-naklonjenem poznavanju otroške duše. Iznemadila nas je mojstrsko iz-delana scenarija tretje slike, spopolnjena s pravilnim bitjem malih škralov; pri drugih treh slikah pa nas je motila vedno ista soba, kljub temu, da se dejanje vrši povsem dru-god. Zeleti je, da se oder v tem spopolni, po-sebno ker je del prebitka pri predstavah vseh »Odrov« namenjen v prvi vrsti spolni-tivi odr samega. Mladina bo imela večje veselje in režija bo uspešnejša. Odboru »Otroškega odra« s tem seveda ne jemljemo člove-koljubne naklonjenosti do ubožnih šoloobvez-nih otrok. Uverjeni smo, da se bo g. nadučitelj, ki je pokazal kot voditelj še vedno hva-levredno delavnost in požrtvovalnost, tudi še naprej zanimal za naše male. Vzgoja mladine, ki je učitelstvu posvečena, bodi resnično na-rodu v prid in starši vam bodo z veseljem za-upali svoje najdražje.

— Društvo finančne straže za Slove-nijo. Za 22. jan. 1921 objavljeni sestanek se preloži na nedeljo dne 23. jan. 1921 ob 9. uri dopoldne v dvorani Tancar na Jeseni-cah. Gg. vodje oddelkov se naprošajo, da omogočijo udeležbo čimvečjemu številu tovarišev na tem sestanku. Predsedstvo.

— Regulacija Pesnice. Kraljeva in-spekcija voda v Ljubljani je obvestila okrajni zastop ptujski, da je deželna in osrednja vlada uslišala prošnje ptujskega prebivalstva ter namerava že v letošnjem letu pričeti z regulacijo Pesnice. Najprvo se bo uravnala že zregulirana struga Pes-nice od izliva do Moškanje. To delo bo stalo 125.000 K in prispeva država polo-vico, okrajni zastop ormoški in ptujski pa skupaj polovico. Ko se to delo konča, se prične z novo regulacijo in sicer onega de-la od Moškanje do Pacinja, ki je vednim poplavam podvržen, ter povzročajo več-kratne povodnje in letu na milijone škode. Ta del regulacije je proračunjen na 14 mi-lionov kron in plača država 13 delov, okrajni zastop ptujski pa en del. Za leto 1921/22 je zasiguranega denarja en milijon kron in sicer od države 900.000 K, od okrajnega zastopa v Ptuj pa 100.000 K. V seji okrajnega zastopa v Ptuj dne 13. ja-

nuarja 1921 se je izrekla vodji okrajnega glavarstva v Ptuj g. dr. Pirkmeierju za njegov obilen trud in skrb v korist prebi-valstva v ptujskem okraju kakor tudi vsem drugim faktorjem, ki so pripomogli do izvršitve regulacije, najtoplejša zahvala. Ljudstvo bo vedno hvaležno svojim do-brotnikom ter raje plačevalo visoke dav-ke, ko ve, da se tudi za ljudske koristi ne-kaj stori.

— Preložitev strme okrajne ceste Ptuj-Rogatec na Ptujski gori v serpentine se namerava v tem letu pričeti in do po-lovice dograditi. Stroški prvega dela bodo znašali okoli 200.000 K, od katerega zne-ska krije država polovico, drugo polovico pa ptujski okrajni zastop.

— Opozarja se na prodajo ostaline po pokojnem župniku g. Čebašku, ki se bo vršila dne 3. svečana t. l. v Polhovem Gradcu. Pro-dajalo se bo: Kočija, voz (zapravljenec), sad-na preša, slamoreznica, več omar za obleko, kuhinjska omara z marmornato ploščo, kle-čalniki, zofa, stoli, postelje, komat, sodi, ku-hinjska oprava, štedilnik, knjige, omara za knjige itd.

Ljubljanske novice.

Ij Požar na Kodeljevem. Snoči proti 7. uri je izbruhnil požar na Kodeljevem med bara-kami vojaškega erarja. Začela je goriti bara-ka zraven kompleksa vojaških preskrboval-nih magacinov, v kateri je nastanjen vojaški inženerski oddelek. Ogenj je nastal vsled tega, ker so vojaki zakurili peč, potem pa odšli po menažo, ne da bi ogenj pogasili. Vsled te-ga se je bržkone lesovje vnelo in je izbruh-nil požar, ki je alarmiral celo Ljubljano. Ga-silna bramba je ogenj pogasila. Škoda, ki jo je požar povzročil, se še ne da oceniti. V ba-raki je bil telefonski material, žebliji in ste-kenina. Človeških žrtev hvalabogu ni bilo.

Ij Za »Narodno galerijo« je poslal naš rojak g. Fran Hostnik, ravnatelj počte v ve-likem kitajskem mestu Soochowu, velikodusno darilo 1000 n. a. kron in pokazal s tem, da slovenski inteligent tudi daleč od svoje za-tirane domovine ne pozabi nanjo in na njene kulturne potrebe. Ta požrtvovalnost naj bo v lep vzgled tudi ostalemu našemu razumni-štvu! — Gospod Fran Krapež, rodoljubni last-nik »Narodne kavarne«, je s svojo g. soprogo pristopil društvu »Narodna Galerija« kot usta-novnik in vplačal vsoto 1000 kron. Naj bi po-žrtvovalni rodoljubi našli prav obilo posne-movalcev, da se čim prej dvigne sredi Ljub-ljane ponosna zgradba naše slov. »Narodne Galerije«, ki bo bogata zakladnica naše umet-nosti. Naj ne bo slovenskega človeka, ki mu je slava in ponos svojega naroda res pri srcu, da ne bi bil član tako važne ustanove, kot je to ravno »Narodna Galerija«. Prispevke in članarino je naslavljati: Šolski drevored šte-v. 2, I. nadstropje v Ljubljani, kjer je sedež društva.

Ij Izpremema imena. Dež. vlada za Slovenijo je dovolila bivšemu uradniku Gospodarske zveze Rudolffu Zitterschla-gerju in njegovim družinskim članom iz-premembo rodbinskega imena v Zober.

Ij Zveza služkinj. Skupina A (St. Peterska skupina) Zveze služkinj vabi vse svoje čla-nice na predavanje in občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 23. t. m. ob 5. uri popoldne v prostorih St. Peterske prosvete. Pridite pol-noštevilno! — Odbor.

Ij Slabe žemlje. Prejeli smo: Zadnje dni dobivamo v Ljubljani po pekarnah sla-be, male, napol črne žemlje. Ali so to tiste dobre posledice, o katerih se je govorilo, ako opusti mestna občina aprovizacijo? Ali je to prvi sad opustitve mestne pe-karne?

Orlovski vestnik.

Opozarjamo na Zborovanje št. Vidskega okrožja Orlov v Smledniku, ki se vrši v ne-deljo, dne 23. januarja ob 2. uri popoldne. Odseki, udeležite se polnoštevilno! Po zboro-vanju se vrši predsedstvena in vaditeljska seja okrožja. (k)

Najnovejša poročila.

VOJVODA MIŠIČ UMRL.

LDU Belgrad, 20. januarja. (ZNU.) Davi ob 5. je tukaj umrl vojvoda Mišič.

LDU Zagreb, 20. januarja. (ZNU) Povo-dom smrti vojvode Mišiča prinašajo zagrebški popoldanski listi životopis pokojnika in se s toplimi besedami spominjajo velikega vojvo-de, poudarjajoč njegove strategične vrline, po-sebno v svetovni vojni in njegova prizadeva-nja za narodno ujedinjenje.

JUGOSLOVANSKI KLUB TRDNO VZTRAJA NA SVOJEM STALIŠČU.

Belgrad, 20. januarja. (Izvirno.) Danes do-poldne je začel Jugoslovanski klub razpravo o načrtu ustave. Klub stoji krepko na stališču legislativnih avtonomij. Pričeti je pripravljen za to stališče največjo borbo, čeprav demo-krti v tej borbi hočejo videti protidržavni akt. Demokrati igrarjo s centralizmom najbolj ogabno igro. Vse tiste, ki ne soglašajo z njimi, dolžne nelojalnosti, čeprav je dobro znano, da so se člani Jugoslovanskega kluba najbolj bo-rili za narodno ujedinjenje v časih, ko so de-mokratski voditelji služili Tiszi in pa Mad-žarom.

RADIČ PRIDE V BELGRAD?

LDU Belgrad, 20. januarja. (ZNU) »Prav-da« poroča, da bo po njenih informacijah Ra-dič s svojimi poslanci v ponedeljek prišel v Belgrad. Isti list poroča, da bo Jugoslovanski klub prisegel.

PRIPRAVE VLADE ZA PRIHODNJE VOLITVE?

Belgrad, 20. jan. (Izv.) V ministrstvu notranjih zadev se je večeraj vršila konfe-renca, na kateri se je razpravljalo o naređ-bah za pobijanje protidržavne propagan-de. Konference so se udeležili odposlanci vseh pokrajinskih vlad, višji politični urad-niki in načelniki ministrstva notranjih za-dev. Kakor se zdi, se Pašićeva vlada že sedaj pripravlja za prihodnje volitve.

POLITIČNI POLOZAJ.

LDU Zagreb, 20. januarja. (ZNU) Z ozi-rom na politični položaj poroča Jutarnji List: Zemljoradniki se še niso odločili, ali bodo šli v vlado in muslimanski klub se nadeja, da se bo kmalu izpremenila situacija in da je mož bodočnosti Protić. Muslimanski klub dela pa skupno z Narodnim in Jugoslovanskim klub-om ter upa, da bodo kmalu prišli Radičević, s katerimi bodo kooperirali. Pričakuje se, da se bo Radiću, ko pride v Belgrad, posrečilo najti bazo za sporazum z zemljoradniki in tako zrušiti sedanjo vlado. Za sedaj je še večina radikalev s Pašićem, ko pa bodo posebno mlajši radikali videli, kako so vsi krenili na stran, ni izključeno, da bodo tedaj vsi šli s Protićem, in ko bo dozorela ta politika, bo Pašić dal ostavko. Naslednik bo g. Protić. Jutri bo imel zemljoradniški klub sejo, pri kateri bo sodeloval tudi delegat Radičeve stranke dr. Basariček, ki bo pojasnjeval sta-lišče stranke glede prisega. V svojem govoru bo poudarjal, da bi bilo treba, da neha vlada meščanskih strank in da kmetski narod pre-vzame vlado v svoje roke. Poslanci zemljo-radničke stranke so svetovali dr. Basaričeku, da bi bilo dobro, ako Radičević poslanci pri-dejo v Belgrad in da bi se potem laglje spo-razumeli, ako že ne v vseh, pa vsaj v gospo-darskih vprašanjih. Radikalni klub ima sejo še nadalje, v kateri govorita Protić in Pašić. Dosedanja dvodnevna debata v klubu je po-kazala, da je Pašić še vedno gospodar situ-acije. Vendar pa se ne more izriditi, da bo sedanje razpoloženje v klubu ostalo neizpre-menjeno.

PROTI TIHOTAPCEM.

LDU Belgrad, 20. januarja. (ZNU) V fi-nančnem ministrstvu pripravljajo ostre odred-be proti tihotapcem, proti katerim se name-ravajo odrediti kazni do desetih let.

PLEBISCIT V ŠLEZIJI.

LDU Berlin, 20. jan. (Wolff.) Nemška vlada je proti predpisom za glasovanje v Gorenji Šleziji, izdanim po mednarodni komi-siji v Opolju, dvignila obširno utemeljen protest pri veleposlaniški konferenci in pri vladah v Parizu, Londonu in Rimu.

PODRAŽITEV MOKE NA ČESKEM.

LDU Praga, 20. jan. (DunkU) Nemška in češka socialno-demokratska stranka sta imeli skupno posvetovanje o preskrbi z moko in sta sklenili vztrajati pri tem, da naj se davek za moko tudi odslej pobira pri podjetnikih. Socialno-demokrat. stran-ki odklanjata podražitev moke. Rastoča industrijska kriza ne človekuje, poslabšati eksistenco revnih ljudi. Kakor poroča »Pravo Lidu«, je klub čeških socialnih de-mokratov sklenil, da spoh ne bo obravnaval o predlogu vlade glede podražitve kruha in moke.

NEMŠKI PROTIPREDLOGI ENTENTL

LDU London, 20. jan. (Brezzič.) Nem-ški protipredlogi ententnim strokovnjakom bodo kot pogoj za možnost izplačevanja vsebovali te pogoje: Gorenja Šlezija naj ostane pri Nemčiji. Troški za posadke naj bi se znižali. Zajamčila naj bi se pomnoži-tev tonskega prostora nemških ladij in Nemčija naj bi se zopet pripustila k prek-morski trgovini.

IZJAVA BRIANDOVEGA KABINETA.

LDU Pariz, 20. jan. (Havas.) Vladna izjava kabineta Briandovega bo poudarjala njegove namere, opirati se na široko repu-blikansko večino, ki je zvesta ustavi in ki hoče pridobiti veljavo zakonom za posvet-no šolo. Vlada bo povabila parlamnt, naj se pridruži vladi in naj napram delavskim slojem vodi politiko zaupanja in skupnega delovanja v redu in po zakonih. O finanč-nem položaju bo vlada izjavila, da misli zlasti na problem obnove. Vlada si bo sta-vila nalogo, pospešiti izvršitev mirovne pogodbe brez nasilnih odredb, ako hoče Nemčija izpolniti svoje obveznosti.

BORZA.

LDU Zagreb, 20. jan. (ZNU) Devize. Berlin 238—245, Italija 520—522, London 550—555, Newyork 147.50—148.50, Pa-ritz 930—938, Praga 188—190, Švica 2325 do 2375, Dunaj 20—20.25. Valute. Dolari 146—147, avstr. krone 20—22, carski rub-lij 65—68, francoski franki 880—910, na-poleondori 483—485, nemške marke 220 do 225, romunski lei 190—206, italijanske lire 510—515, češkoslovaške krone 168.

Vestnik S. K. S. Z.

* Predavanje Slov. kršč. soc. zveze. Torek, dne 18. t. m. je predaval v Ljudskem domu g. vseučilišni profesor dr. Matija Slavič o našem Prekmurju, in sicer v zemljepisnem, zgodovinskem, narodopisnem in jezikoslovnem ter verskem oziru. Prihodnji torek bo predaval vseučilišni profesor dr. Gregor Rožman.

Prosveta.

pr »On, ona, on« in »Ženitev« na Ljudskem odru. — V nedeljo, dne 18. t. m. nam je Ljudski oder nudil izreden užitek. Branceva »On, ona, on« je bila dana kolikor mogoče dobro; boljše bi bilo, če bi se bili igralci še bolj zavedali, da je vsaka beseda in kretnja važna. Ako se igra kdaj ponovi, bi morala biti scena lažja, svetla in pomladanska; Tilka, brezskrbna, živahna, koketno bitje brez tragičnih gest, žuboreče tja ven dan »Julij bi moral biti že po maski nekoliko neroden, Mirko je včasih pretiraval svojo zaljubljenost zadrego. Igra je težka; nedeljska predstava ji je v celoti odgovarjala. — »Ženitev« je bila vsled krepkejših potez, s katerimi je pisana, boljša. Občutno se je zapazilo pomanjkanje presledka v II. delu. Režija je bila skrbna. Posamezne vloge dobro razdeljene. Najtežja scena šestih snubecev je vzbujala salve smeha. Prednjačil je Podkolesin s svojo boječnostjo. Zaspani Stefan je bil dober v maski in igri, dočim je snubačica imela jezik res namazan, so bile pa kretnje preživahne in obraz premladosten. Če bi bila svojemu poslu tudi v tem oziru dala dovolj poudarka, bi bila igra še bolj dvignila. Prvič opažam pri Ljudskem odru, da režija odredi vsaki vlogi eno karakteristično kretnjo, ki se ponavlja. Vsled tega so prišli vsi snubači do veljave, bodisi Anličkin s svojimi finimi, Starikov s hlapčevskimi pokloni, Jajčnik s svojim dragocenim telovnikom — le vpiji je včasih preveč, Zevakin s svojo pijanostjo, le bolj razločno bi bil moral govoriti. Kočkarev bi bil bolj, če bi se ne izdajal, da ve, da igra komedijo. Agata je bila dovršena in pristna zlata ribica ter obup tetke Arine je bil tako prepričevalen, da je dvorana odmevala smeha. »Ženitev« bo tudi na deželi dosegla lepe uspehe. J. K.

Razne prireditve in objave.

Kakor kaže bo plesni večer »Ljublj. pr. gaslin. in rešev. društva« ena prvovrstnih prireditev. Za lepo dekoracijo dvoran gre hvala ravnatelstvu Združenih papirnic, ki je prepustilo dekorativni material brezplačno. Kdor se hoče neprijetno zabavati, naj obišče to prireditev. Začetek ob 8. uri, kar je iz lepakov pomotoma izostalo.

Turistika in sport.

Sankaška tekma za prvenstvo Jugoslavije in Slovenije v Bohinju dne 13. februarja 1921. II. tekma juniorjev za prvenstvo Bohinja 1. 1921. Enosedelna 1000 m. Udeležba dovoljena vsem nad 16 let starim moškim, ki še nimajo nobene nagrade. Prvi dobi naslov: »Prvak Bohinja za

1. 1921.« Tekmuje se samo, ako se prijavi vsaj 10 tekmovalcev. Prijavnina 5 din., 3 diplome in 1 častni znak. Start ob 10. uri 15 min. — III. damska tekma. Enosedelna 800 m. Tekmuje se samo, ako se prijavi vsaj 5 tekmovalk. Prijavnina 7 din., 3 diplome in 1 častni znak. Start ob 10. uri 45 min. — IV. tekma dečkov in deklic do 16. leta. Enosedelna: 800 m. Tekmuje se samo pri udeležbi najmanj 10 tekmovalk in tekmovalcev. Prijavnina 3 din., 5 diplom in 2 častna znaka. Start ob 11. uri 15 min.

Klub kolesarjev in motociklistov »Irlirja« v Ljubljani naznanja, da se vrši redni letni občni zbor v nedeljo, dne 23. t. m. ob 9. uri v »Prešernovi« sobi restavracije Novi svet.

Tekme v drsanju. Sportna zveza, Ljubljana, razpisuje za nedeljo, dne 6. februarja t. l. tekmovalno drsanje, dostopno vsem članom sportnih klubov Jugoslavije. Tekme se vrše na Blejskem jezeru. Prijave sprejema Sportna zveza, Ljubljana, Narodni dom, do 2. februarja. V interesu tekmovalcev je, da se prijavi takoj, da se jim more poskrbeti za stan in oskrbo. Tozadeven oficijelen razpis prinese sobotna številka ljubljanskega »Sporta«. — Predpisane vaje so lažjega značaja; tekmovalci morajo že drsati, ki obvladujejo loke v osmici naprej, vijugo naprej, dvojno trojko naprej, trojko in zanjko np. Pri damah je potrebno znanje lokov, vijuge in trojke naprej.

Gospodarsko.

g Kaj je s 1000 kronskimi bankovci obdržanimi pri žigosanju pri davkarjih 1. 1920? Na to vprašanje, stavljeno nam iz krogov interesov, javljamo, da ministrstvo financ v tem oziru dosedaj ni še ničesar pozitivnega ukrenilo. Kakor pa se sliši iz privatnega vira, namerava ministrstvo financ te bankovce zamenjati za nov denar, pa ne za polno vrednost.

g Kaj je z izplačilom 20 odstotkov, zadržanih pri žigosanju? Začasni zakon o drž. proračunu za leto 1920-21 določa v tem oziru: Začasne priznanice, ki se glase na več nego 1000 kron ter so bile izdane na pridržanih 20 odstotkov skupne vsote kronskih bankovcev, se morajo izpremeniti v stalne državne obveznice, ki bodo prinašale 3 odstotke letnih obresti in ki se morajo amortizirati do dne 31. decembra 1930. (čl. 22.) Začasne priznanice za vsote, manjše od 1000 kron, se morajo izplačati najkasneje do dne 1. aprila leta 1921.

g Nove železniške zveze s Trstom. Na konferenci v Brnu se je med Jugoslavijo, Italijo in Avstrijo dosegel sporazum glede nove zveze vlakov. Od 1. junija bodeta vozila med Trstom in Dunajem čez Logatec in Ljubljano dva vlaka. Lloyd Express dobi drugi razred ter bo do 30. septembra vozil vsak dan. Do tedaj se bo pretvoril v dnevni in direktni vlak čez Logatec št. 702 in 703.

g Izraba falske elektrarne. Kakor je javnosti že znano, okraji in mesta, ki leže ob Dravi od Maribora do Varaždina, zelo skrbijo za to, da bodo deležni električne moči, ki pride od elektrarne na Fali. Hočejo, da se napelje električni vod ob Dravi navzdol do Varaždina, potem na Ljutomer in celo na Prek-

murje in Medžimurje. Za ta vod je potreba 54 milijonov kapitala. Za prvo graditev glavnega voda mora biti na razpolago in zadržano vsaj 25 milijonov, in sicer morajo za to skrbeti v prvi vrsti okraji in mesta, ki leže ob Dravi. Elektrarna na Fali bi prevzela polovico, drugi pa zopet polovico dobave denarja. Osnova bi se v to svrhu garancijski sindikat in delniška družba, ki bi potem vnovčevala delnice. Okrajni zastop ptujski je prvi sklenil pristopiti temu garancijskemu sindikatu in delniški družbi z zneskom po eden in tričetrt milijona kron. Temu bodo sledili drugi, tako da bo že v letošnjem letu mogoče začeti z graditvijo vsaj glavnega voda. Kako velikega pomena in koristi bo električni tok, še ljudstvo sicer ne spozna, a spoznalo bode takoj, ko bo deležna dobrot te naprave. Vsaka stvar ima začetkomu nezaupnike, za to pa morajo tisti, ki uvidevajo korist in imajo širše obzorje, začeti, potem jim bodo tudi drugi sledili. Ptujsko polje je kakor ustvarjeno za industrijo ter bo po letih, ko se potom električnega toka ustvarijo razne nameravane industrije, postalo najbogatejše. Tuda plovna Drava, ki se namerava regulirati, bo mnogo pripomogla k temu, da se bo razvil v tem delu ob Dravi industrijski delokrog, ki bo lahko dosegel višino in druge prekašal. Krog in krog so premogovne žile najboljšega premoga, vodne sile povsod na razpolago, lesa je v izobilju, poljski pridelki kakor tudi vino pa so že sedaj na najboljšem glasu, tako da so podani vsi pogoji za razcvit mogočne industrije.

g Pristojbine v čekovnem prometu. Ker so bile pristojbine v čekovnem prometu zadnje leto večkrat izpremenjene, bo marsikoga zanimalo zvedeti, katere pristojbine se sedaj pobirajo v čekovnem prometu in v katerem znesku. Od vsakega čeka se mora plačati kolkovina. Ta znaša od 1. januarja 1921 dalje 32 vin. Kdor kupi čekovni zvezek, ob enem že plača tudi kolkovino. Čekovni zvezek, ki ima 50 čerkov, stane 30 K. Od tega zneska odpade 16 K za kolkovino, 14 pa za papir, tisk in vezavo čekovnega zvezka. — Položnica stane vsaka 12 h, torej 100 položnic 12 K. Manj ko sto položnic naj se ne naroča. — Kakor znano, se s položnico vplačuje pri poštini uradih ali pri blagajni čekovnega urada v Ljubljani na čekovni račun. Na ta način se imovina, naložena na čekovnem računu, vedno večja. Če želi lastnik čekovnega računa razpolagati s to imovino, izpolni ček in ga odda, ali osebno ali pa po pošti, čekovnemu uradu v Ljubljani. Na ta način se zopet zmanjša imovina na čekovnem računu. — Od vsakega pripisa ali odpisa, torej od vsake vknjižbe na čekovnem računu, se plača manipulacijska pristojbina. Ta znaša 20 vin. Od vsake položnice in od vsakega čeka zaračuna čekovni urad 20 vin. manipulacije. Ta manipulacija se pa ne zaračunava vsak dan posebej, temveč največ mesečno enkrat, navadno pa po odpravi 30 računskih izpiskov. Razen manipulacije in kolkovine se pobira v čekovnem prometu tudi provizija, vendar pa ne od vsake vknjižbe, temveč samo od obremenitve. Če torej kdo

plača s položnico na čekovni račun, se od tega ne plača nikakoli provizija. Provizija se računa samo, če kdo razpolaga s čekom čez svojo imovino. Vendar tudi tu ne v vseh primerih. Posebno važno je vedeti, da so obremenitve v klirinškem prometu oproščene provizije. Če torej nakaže trgovec Franc B., ki ima račun pri čekovnem uradu, trgovcu Josipu C., ki ima ravnotako čekovni račun, s čekom n. pr. 300 tisoč kron, se od te obremenitve ne zaračuna nikakoli provizija. Znesek 300.000 kron se odpiše od čekovnega računa Franca B. in pripiše čekovnemu računu Josipa C. Stroški za vsakega trgovca znašajo v tem primeru 20 v. za manipulacijo. Čeki, ki se odpisujejo od enega čekovnega računa in pripisujejo obenem drugemu čekovnemu računu, takozvani klirinški čeki, se lahko glase na vsak znesek. V gornjem primeru izpolni trgovec Franc B. en sam ček na vsoto 300.000 K. Ni mu treba izpolniti za vsake 20.000 K poseben ček. Kdaj pa se računski provizija? Navadno pri blagajniških čeki in pri imenskih čeki, kjer se opravi plačilo v gotovini s čekovno nakaznico. Kdor torej pride po denar v blagajno čekovnega urada oziroma nakaže denar s čekom osebi, ki nima čekovnega računa in se ji mora zato poslati denar s čekovno nakaznico, takemu se zaračuna provizija. Provizija znaša do 10.000 K polovico pro mille, od zneska nad 10.000 K pa en četrť pro mille. Ako dvigne torej trgovec Franc B. z blagajniškim čekom 36.000 K, se mu zaračuna poleg manipulacije tudi provizija. Ta znaša od 10.000 K 5 K (50 vin. od tisoč kron), od zneska 26.000 K pa en četrť pro mille (t. j. 25 vin. od 1000 K) 6 K 50 vin. Provizija od 36.000 K znaša torej 11 K 50 vin. Provizija se ravnotako kakor manipulacija ne zaračunava vsak dan posebej, temveč največ mesečno enkrat, navadno pa po odpravi 30 računskih izpiskov.

Napoved o dohodnini je treba meseca januarja vložiti. Za sestavo te napovedi je neobhodno potrebna knjiga: »Dohodnina«. Lahko umljava s praktičnimi vzorci opremljena knjiga bo izborno služila. Olajšala bo delo in prihranila marsikaj na davčnih izdatkih. Malokomu so namreč znane določbe glede dovoljenih odbitkov, katere more v napovedi uveljaviti, da se mu dovolijo olajšave in zniža davčni postavek. Knjiga velja samo 10 K in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psihrom. diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padavine v mm
19./1. 21 h	729.9	-1	-	jasno s. z.	-
20./1. 7 h	732.5	3	1.4	jasno j.	-
20./1. 14 h	735.3	4.9	2	jasno s.	-

Dražba.

Vsled sklepa okrajnega sodišča v Mokronogu z dne 27. decembra 1920 št. p.82/10/95 se vrši dne 31. prosinca 1921 ob 9. uri dopoldne v Mokronogu v pisarni podpisane notarja kot sodnega komisarja

proslavljana dražba Kržičnikovih zemljišč

vložn. št. 70, 151 kat. obč. Mokronog, vi št. 225 kat. obč. Bistrica, vi št. 217 kat. obč. Lakenc in 1/2 vložka št. 497 k. o. Lakenc cenjenih na 236.960 kron. Prodajo se parcele posamezno le nekatere v skupinah v smislu dražbenih pogojev. Vsak ponudnik mora pred dražbo založiti deseti del izključne cene, ki znaša za vsa zemljišča 236.960 K. Pod izključno ceno se ne bo prodajalo. Natančnejši dražbeni pogoji so na vpogled ob uradnih urah v pisarni podpisane v Mokronogu. Mokronog, dne 17. prosinca 1921.

Gregor Demšar, l. r.
notar kot sodni komisar.

Izredno ugodna prilika se nudi velikim eksportnim trdkam in inozemskim konzorcijem za nakup naše skupne zaloge v Trstu, sestojče iz:

3-4 vagonov sklenine posode (emalirane)
1 vagona lončkov za mazila
1 vagona medicinalnih steklenic
1 vagona steklenic za ustno vodo
in 3 vagonov porcelanaste posode.

Povprečna cena cele zaloge Jugoslov. K 1.900.000.—. Po želji kupca se akceptira tudi avstrijska ali čehoslovaška valuta ter se odda tudi na upanje proti bančnemu zavarovanju.

Ponudbe na ravnatelja Ignacija Skoda na naslov: Jadranska banka, Ljubljana. — Osebnih pogovorih od 20. do 24. januarja od 9—10 in od 14—17 ure v javni Uniji.

Pozor!

Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov, igel, močnih stvari, vezenin, finih žlic, rincev za čevlje, zapon, toaletnih stvari, čevljarskih potrebščin in orodja itd. Za obilen obisk se priporoča trdka Jos. Petelin, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Najnižje cene na drobno in na debelo

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Naprodaj je dobro tehnična za ohranjenost decimalna teža 500 kg. Poizve se Ljubljana, Hrenova ulica 19. 214

Sprejme se služkinja z dobrimi takoj pripravljenimi k malim družinam v Beograd. Dobra plača. Predstaviti se Blewelsova cesta 21, parterre, med 2-3. uro.

Sprejme se gospodična v pomoč starejša materi k otrokom v starosti od 3. mesecev do 7 let. Vprašati: Sp. Šiška 91, II.

Hlapec pošten, zanesljiv se takoj sprejme k večjemu posestniku blizu Ljubljane, ki bi tudi pomagal oskrbovati. Pismene ponudbe na upravo Slovencev pod št. 224.

Kupujem krompir lep, zdrav, vsako množino, postavljen v vagon. Ponudbe pod »trgovca« na upravnishvo Slovencev.

Išče se nova ali pa dobro ohranjena mostna tehnična (ne na uteže). Ponudbe s ceno na upravo ista pod šifro Tehnica 293.

Proda se konj, črn, 16 pesti visok, sposoben za lahko la težko vožnjo. J. Zorman Sp. Šiška 91.

Vodovodne cevi v premeru 1 col in 1 1/2 col oddajam v velikih in tudi najmanjših množinah, po prav nizkih cenah J. Razborske, smartno pri Litiji.

Zahtevajte proračun za objavo oglasov.

VINO.

Prejeli smo veliko množino 12 1/2 % črnega, dalmatinskega vina letnik 1920, katerega razprodamo po zelo nizki ceni. Objednem opozarjamo naše cenjene odjemalce na našo veliko zalogo pristnih dolenskih, štajerskih in hrvaških vin. Za pristnost jamčimo.

Vinska klet Gospodarske zveze v Sp. Šiški.

Izdaja konzorcij »Slovenec«.

Odgovorni urednik Mihael Mošker v Ljubljani.

ZAHVALA.

Za vse blagodejno sočutje med težko boleznijo in ob prežgodnji smrti naše nepozabne ljubljanke

LJERKE

za poklonjeno krasno cvetje, za mnogobrojno spremstvo na njeni zadnji poti se najprizirnejše zahvaljujeta

Andrej in Vera Prebil.

Lekarna v Logatcu

oddaja večjo partijo ribjega, ricinovega in terpeninovega olja, kaire, etra, glicerina in raznih drugih specialitet po ugodnih cenah.

Med, suhe gobe in ližol

kupuje po najvišjih dnevnih cenah Družba »Sade«, trgovina in industrija z deželnimi in gozdnimi pridelki v Ljubljani, Beethovnova ulica. — Prosi se za ponudbe.

Knjigovodja - korespondent,

spreten in popolnoma samostojen se sprejme takoj. — Plača po dogovoru. Stanovanje, kurjava in razsvetljava prosta. Samci imajo prednost. Ponudbe in reference na Sentjanski premočkop And. Jakil-Krmelj, Dolenjsko.

»Spedicija Balkane« potrebuje izvežbano korespondentinj

Predpogoj daljša praksa ter popolno znanje slovenske in nemške stenografije in strojeplisa. Prednost imajo one z znanjem srbovščine in kakakega drugega jezika. Plača po dogovoru. Nastop takoj.

Premočkop

vsebuječ velikanske množine la: premoga s 4200 kalorijami je takoj ceno na prodaj. Ponudbe na poštni predal 151.

MIŠI, podgane, stenicice, ščurki in vsa golazen mora poginuti, ako porabite moja najbolje prekužena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim mišim K 10, za podgane in miši K 12, za ščurke posebno močna vrsta K 20; tinktura za stenicice K 12 uničevalce moljev K 10; prašek proti mršom K 10 in 20; mazilo proti ušem pri ljudeh K 5—12; mazilo za uši pri živini K 6—12; prašek za uši v obleki in perilu K 10 in 20; tinktura proti mršom na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 10. Prašek proti mravljam K 10. Mazilo proti garjam K 14. Pošljite po povzetku Zavoda za eksport

M. Jünker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39.

Trgovcem pri večjem odjemu pogost.